

Utilizarea platformelor de socializare în bibliotecile naționale europene

Mihai Constantinescu¹, Cristina Bandrabur²

¹ *Drd., Facultatea de Litere, Universitatea din București, e-mail constantin.mihai.escu@gmail.com*

² *Studentă, Facultatea de Litere, Universitatea din București, e-mail bandraburcristina@yahoo.com*

Utilizarea platformelor de socializare în bibliotecile naționale europene

RO

Articolul cuantifică numărul de rețele de socializare utilizate de bibliotecile naționale din țările Uniunii Europene și analizează modul în care sunt utilizate trei dintre cele mai importante rețele de socializare: Facebook, Instagram și Twitter. Studiul cuprinde aspecte precum extinderea rețelei sociale online a fiecărei biblioteci, activitatea bibliotecilor în mediile sociale și adaptarea site-urilor bibliotecilor la accesul mobil.

Cuvinte-cheie: biblioteci naționale; Uniunea Europeană; rețele de socializare; Facebook; Instagram; Twitter

---

The usage of social networks in European national libraries

EN

The article quantifies the number of social networks used by national libraries from the European Union's countries and analyzes the way in which three of the most important social networks are used: Facebook, Instagram, and Twitter. The study includes aspects such as the expansion of the online social network of each library, the libraries' activity in social media, and the adaptation of libraries' websites for mobile access.

Keywords: national libraries; European Union; social networks; Facebook; Instagram; Twitter

---

Usage des plateformes sociales dans les bibliothèques nationales européennes

FR

L'article quantifie le nombre de réseaux sociaux utilisés par les bibliothèques nationales des pays de l'Union Européenne et analyse comment trois des réseaux sociaux les plus importants sont utilisés: Facebook, Instagram et Twitter. L'étude comprend des aspects tels que l'extension du réseau social en ligne de chaque bibliothèque, l'activité des bibliothèques dans les médias sociaux et l'adaptation des sites des bibliothèques à l'accès mobile.

Mots-clés: bibliothèques nationales; l'Union Européenne; réseaux sociaux; Facebook; Instagram; Twitter

---

1. Introducere

În era digitalizării, mediul online reprezintă o parte importantă a vieții cotidiene, motiv pentru care bibliotecile trebuie să profite de acest mijloc pentru a-și promova activitatea și pentru a stabili o conexiune mai bună cu publicul țintă. Informația publicată ajunge mult mai rapid la utilizatorii care au transformat rețelele de socializare într-un „necesar” fără de care nu și-ar putea desfășura activitățile zilnice. Acest mediu pune la dispoziție un teren comun unde utilizatorii pot lua contact mult mai rapid cu biblioteca în vederea satisfacerii nevoilor de informare.

Prezența internetului în biblioteci constituie un factor indispensabil în procesul de dezvoltare al acestor instituții. Internetul facilitează atât crearea de noi servicii (referințe prin email, acces online la baze de date, la catalogul online al bibliotecii, facilități de feedback și accesul la informații generale referitoare la bibliotecă), cât și îndeplinirea serviciilor clasice de bibliotecă într-un mod mai atractiv și care permite accesul mai ușor la publicul țintă.

În societatea contemporană, bibliotecile reprezintă nu doar o arhivă de documente ci și un loc al cercetării științifice (mai ales în cazul bibliotecilor specializate și universitare), al educației, dar și un spațiu al socializării, un centru comunitar.

Dintre cele cinci tipuri de biblioteci, lucrarea de față își concentrează atenția asupra bibliotecilor naționale. Ele sunt coordonatoarele sistemului biblioteconomic național, centre de documentare și metodologice pentru întreaga țară. Au rolul de a păstra pentru generațiile viitoare cultura unui stat prin depozitul legal, de a sprijini cercetarea prin numeroasele bibliografii editate de bibliotecă, prin oferirea accesului la informație științifică și prin rolul metodologic pentru bibliotecile din țară, dar și de a satisface nevoile unui public larg prin funcția de bibliotecă publică. Rolul principal al bibliotecilor naționale a evoluat din cel de depozitare a documentelor în cel de diseminare a informației și de îndeplinire a necesităților comunității deservite. Având în vedere această evoluție, prezența bibliotecilor naționale în noile medii sociale online a devenit nu doar un factor de noutate ci chiar o necesitate ce facilitează îndeplinirea funcțiilor lor.

Acest articol își propune să analizeze modul în care bibliotecile naționale din spațiul Uniunii Europene utilizează rețelele de socializare în comunicarea cu utilizatorii lor. Motivele principale ce au stat la baza alegerii acestei teme țin atât de importanța cercetării cu privire la adaptarea bibliotecilor la mediul informațional în continuă schimbare, cât și de necesitatea studiilor aplicate pe acest subiect.

2. Metodologie

Au fost identificate toate platformele de socializare pe care cele 27 de biblioteci naționale din Uniunea Europeană sunt prezente și analizate cele mai folosite platforme: Facebook, Twitter, Instagram. Aspectele urmărite în acest studiu au fost:

- extinderea rețelei sociale a fiecărei biblioteci - vizibilă mai ales prin numărul de urmăritori (*followers*);
- activitatea bibliotecilor în social media, exprimată prin numărul de postări, de mesaje de tip *tweets* și numărul de comentarii;
- adaptarea bibliotecii la noile dispozitive de acces la informație prin construirea unei interfețe web adaptate la accesul mobil.

Informațiile obținute sunt prezentate sub forma unor grafice care evidențiază aceste aspecte, pe baza datelor colectate în perioada ianuarie - martie 2019.

Datele colectate în cazul Facebook-ului sunt cuprinse în intervalul de timp 1.01.2018-31.12.2018. Pentru extragerea acestor date a fost folosită aplicația Netvizz (1). Pentru Instagram respectiv Twitter, datele au fost preluate de pe paginile bibliotecilor naționale în forma oferită de acestea și cuprind întreaga perioadă de la deschiderea conturilor oficiale ale instituțiilor.

3. Studiu de caz

Graficul din figura 1 indică numărul total de platforme de socializare folosite de fiecare bibliotecă națională pentru a-și promova activitatea și pentru a comunica cu utilizatorii. Cele mai mari valori sunt înregistrate în Croația (opt rețele de socializare), Spania și Ungaria (șase rețele de socializare per bibliotecă). În medie, cele 27 de state analizate utilizează 3 rețele de socializare.

Numărul crescut de platforme de socializare permite bibliotecilor să ajungă la un public cât mai divers. Putem presupune că bibliotecile ce utilizează doar o platformă de socializare își reduc publicul potențial în mod semnificativ. Media de trei platforme de socializare utilizate per bibliotecă națională în Europa ne indică o preocupare spre captarea unui public cât mai larg.

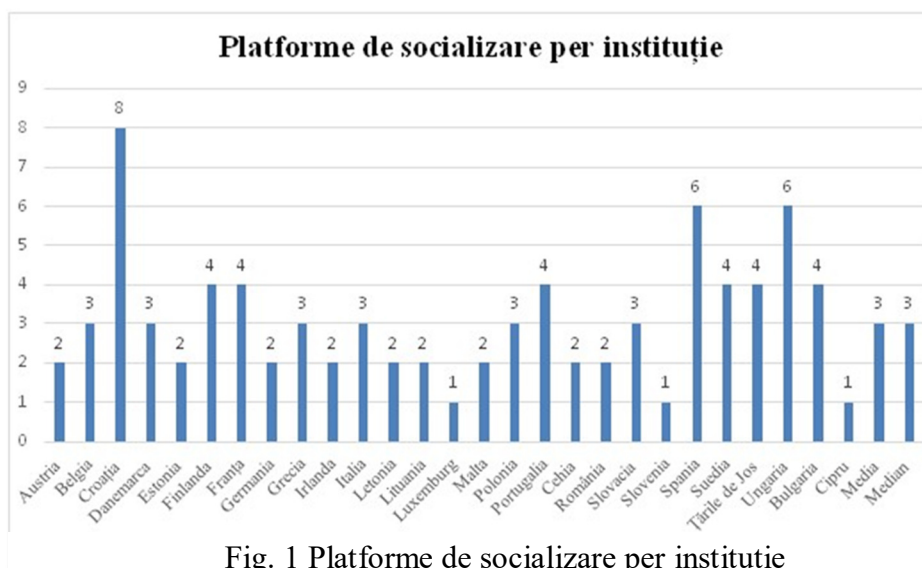

Fig. 1 Platforme de socializare per instituție

Adaptarea interfeței web a bibliotecilor a devenit o necesitate în condițiile în care procentul persoanelor din Europa ce accesează internetul prin intermediul telefoanelor inteligente a depășit 63% încă din 2017 (2). Graficul de mai jos arată că 17 din 27 de biblioteci naționale din Uniunea Europeană pun la dispoziție o interfață adaptată pentru mobil, ușurând găsirea informației dorite de către utilizatori. Totuși, faptul că doar 58,8% dintre biblioteci oferă pagini adaptate pentru dispozitive mobile în 2018 este îngrijorător, mai ales având în vedere faptul că numărul celor care utilizează telefoane inteligente este în continuă creștere.

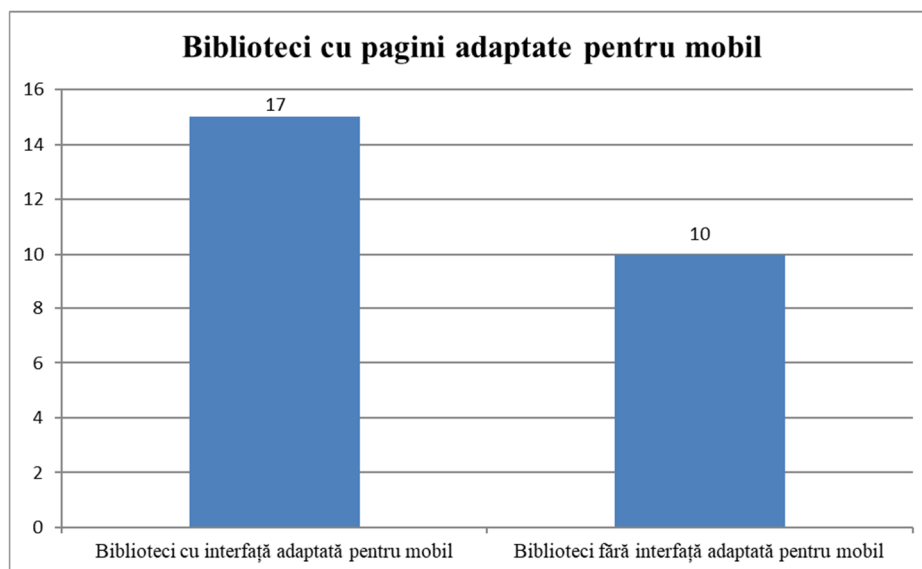

Fig. 2 Biblioteci cu pagini adaptate pentru mobil

3.1 Prezența bibliotecilor pe Facebook

Figura 3 conține un grafic al numărului de postări ale fiecărei biblioteci naționale în perioada analizată. Se pot observa diferențe majore între biblioteci, cele mai active biblioteci înregistrând peste 600 de postări (624 - Biblioteca Națională a Franței și 615 - Biblioteca Națională a Ungariei) în timp ce bibliotecile cele mai puțin active au sub 100 de postări (79 - Luxemburg, 87 - Cehia, 88 - Germania).

Media de postări pentru bibliotecile analizate este de 292,96, iar mediana este de 268. Datele de mai sus arată că majoritatea bibliotecilor au o ritmicitate redusă în postările pe *Facebook* (mai puțin de o postare pe zi) iar jumătate au cel mult 0,73 postări pe zi. Doar nouă biblioteci au cel puțin o postare pe zi. Cele mai active biblioteci (Franța și Ungaria) depășesc 600 de postări per an (1,64 postări pe zi). Constatăm aici faptul că, deși bibliotecile folosesc *Facebook*-ul, prezența lor pe această rețea de socializare nu este una deosebit de activă, fapt ce poate dăuna vizibilității online a bibliotecii deoarece modul de structurare a informației pe *Facebook* favorizează noutatea.

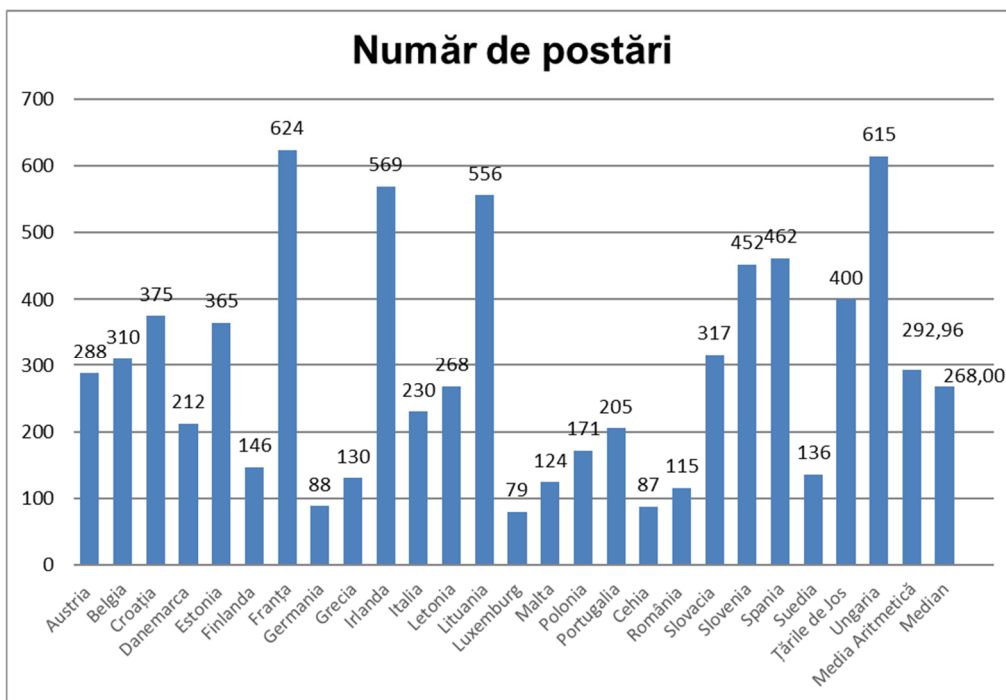

Fig. 3 Numărul de postări

Cele două grafice din figura 4 și figura 5 conțin date referitoare la numărul de aprecieri (*like-uri*) primite de bibliotecile naționale. Din cauza diferențelor foarte mari de valori au fost realizate două grafice. Numărul de aprecieri este relevant pentru biblioteci deoarece este un bun indicator al gradului de interes pe care postările lor îl stârnesc în rândul utilizatorilor. Se observă o diferență foarte mare între primele două biblioteci (Spania și Franța, ambele cu peste 100.000 de aprecieri) și restul bibliotecilor - având sub 25.000 de aprecieri.

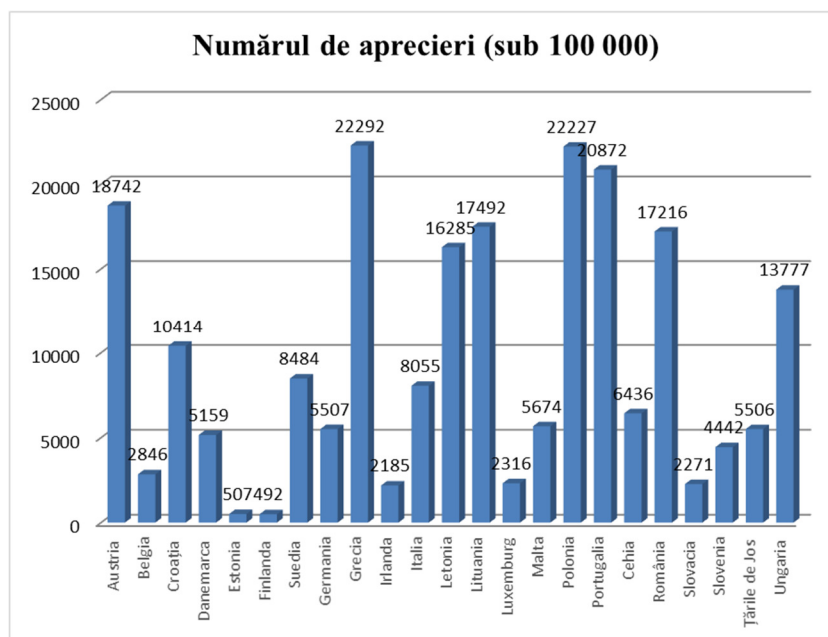

Fig. 4 Număr de aprecieri (sub 100.000)

Media numărului de aprecieri este de aproximativ 25.357, însă această valoare este puternic influențată de performanțele Spaniei și ale Franței. În acest caz, mediana ne oferă o valoare mai aproape de adevăr: 50% dintre biblioteci sunt sub nivelul de 8.055 de aprecieri. Remarcăm performanța Bibliotecii Naționale a României, care se situează mult peste mediană, cu peste 17.000 de aprecieri.

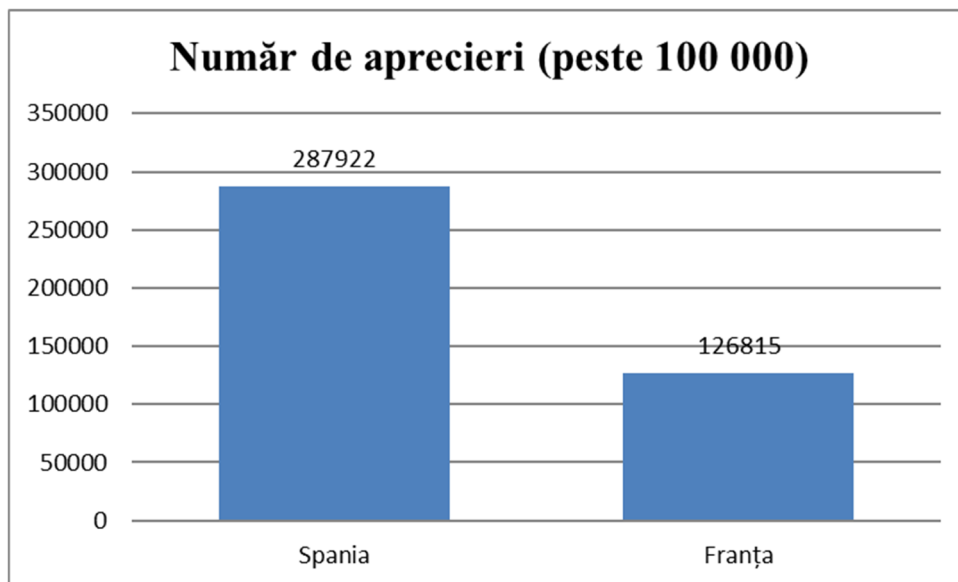

Fig. 5 Numărul de aprecieri (peste 100.000)

Graficele din figura 6 și figura 7 indică numărul de comentarii primite de bibliotecile naționale la postările de pe pagina instituției. Și aici datele sunt împărțite în două grafice din cauza discrepanțelor între valori. Franța se detașează în topul comentariilor primite cu peste 11 pe zi, urmată de Letonia, Spania și Danemarca.

Numărul de comentarii primite arată atractivitatea postărilor publicate de biblioteci și este un important indicator al interactivității, un factor important în organizarea fluxului (feed-ului) de informații pe Facebook.

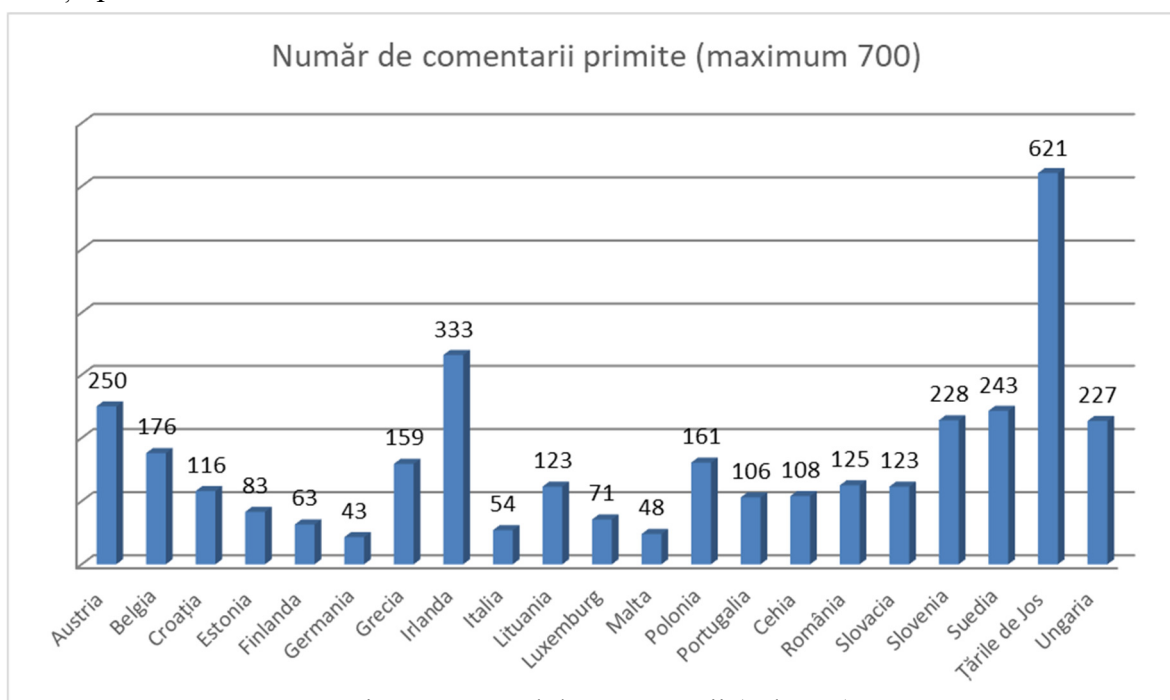

Fig. 6 Numărul de comentarii (sub 700)

Toate aceste date trebuie interpretate și din perspectiva populației țărilor analizate. Astfel, țări precum Letonia, cu o populație de 1,95 milioane în anul 2017 (3), deci cu un potențial mic de

interactivitate și de utilizare a rețelelor de socializare, se remarcă în topul celor mai active țări din punct de vedere al utilizării rețelelor de socializare. Deducem de aici că rețelele de socializare pot fi folosite cu un mare impact și în țările mai mici.

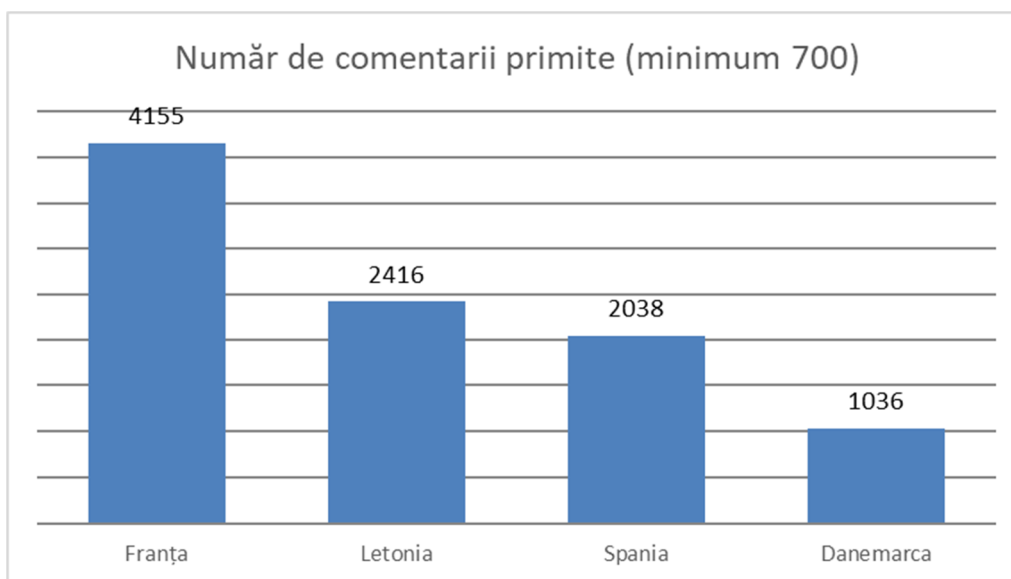

Fig. 7 Numărul de comentarii (peste 700)

3.2 Prezența bibliotecilor pe Instagram

Graficul din figura 8 indică prezența bibliotecilor naționale în rețeaua de socializare *Instagram*. Dintre cele 27 de biblioteci, 19 nu folosesc ca mijloc de comunicare și diseminare a informațiilor Instagram, în timp ce 8 dintre acestea sunt active și pe această platformă. Instagramul se află printre cele mai populare rețele de socializare, fiind utilizat de un miliard de oameni din lumea întreagă, în special tineri (4).

Utilizarea scăzută a Instagramului în rândul bibliotecilor naționale din Europa este regretabilă, mai ales din perspectiva faptului că este o aplicație cu un grad de interactivitate mai ridicat decât Facebook, cea mai utilizată platformă de socializare (5).

Putem presupune că utilizarea scăzută a Instagramului vine și din specificul bibliotecilor, instituții mai degrabă ale cuvântului scris decât ale imaginii, dar existența unui public numeros ce utilizează platforma de socializare este o oportunitate pe care bibliotecile nu o pot rata. În plus, bibliotecile au fost dintotdeauna și instituții cu o semnificativă componentă estetică (fie că vorbim de frumusețea cărților, a clădirilor, a expozițiilor găzduite etc.) iar Instagram este o platformă în care componenta estetică este importantă.

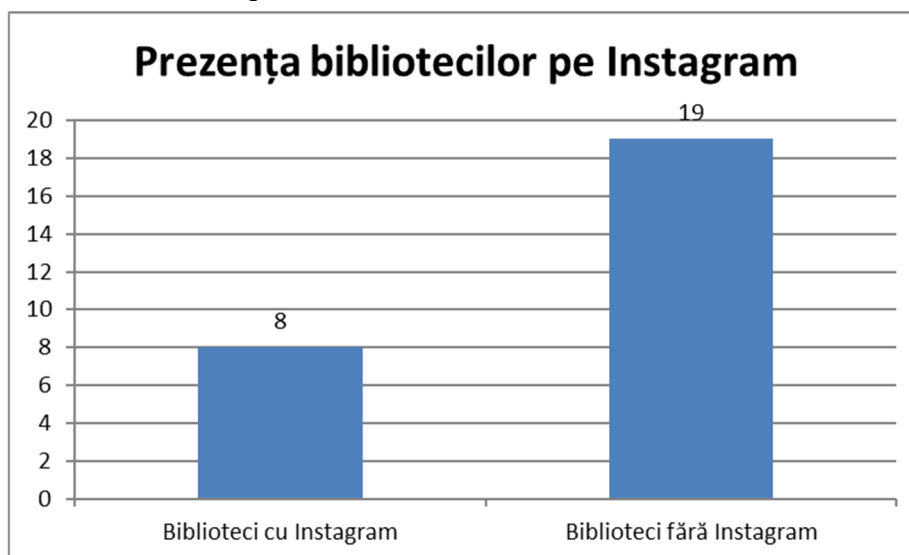

Fig. 8 Prezența bibliotecilor pe Instagram

În ceea ce privește numărul de urmăritori ai paginii, cele opt biblioteci naționale se află la distanțe destul de mici unele față de altele. Excepție fac Biblioteca Națională a Poloniei care ocupă prima poziție conform graficului, cu un număr de 1749 de urmăritori și Italia care se află la polul opus, conform graficului, cu un număr de doar 65 de urmăritori. Deși Instagram are un grad diferit de utilizare în funcție de țară, diferența mare dintre succesul paginilor acestor biblioteci poate fi explicată doar prin modul în care pagina instituțională este gestionată. Numărul extrem de redus de urmăritori comparativ cu cei de pe Facebook ne indică o posibilă problemă pentru bibliotecile naționale în a atrage publicul tânăr, publicul specific platformei Instagram.

3.3 Prezența bibliotecilor pe Twitter

Graficul din figura 10 arată câte dintre bibliotecile naționale dețin un cont pe platforma de socializare Twitter. Deși are mult mai puțini utilizatori decât Instagram și este mai puțin populară în Europa, Twitter e preferată de bibliotecile naționale, situându-se pe locul doi în topul celor mai folosite rețele de socializare, după Facebook.

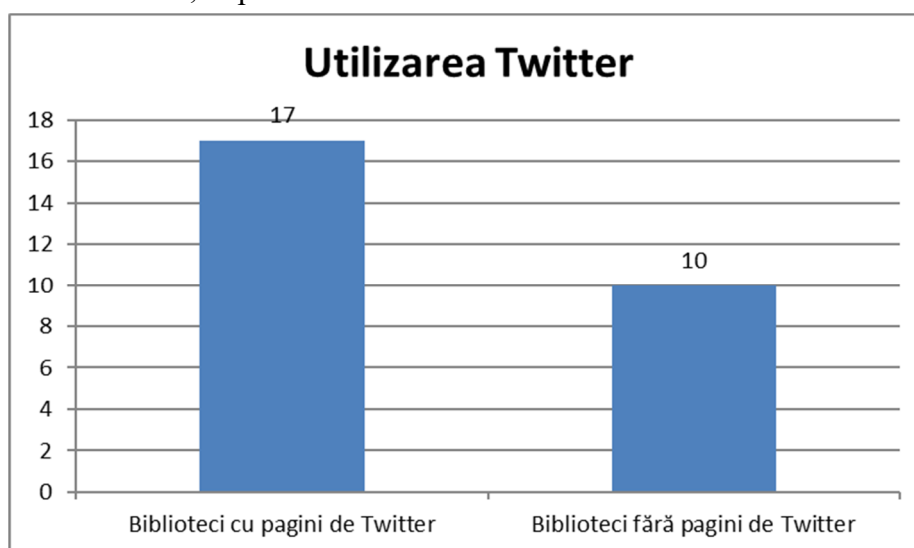

Fig. 10 Utilizarea Twitter

Numărul de tweet-uri distribuite de bibliotecile naționale ale Uniunii Europene este ilustrat în figura 11 și figura 12. Se remarcă Ungaria, cu peste 240 de mii de mesaje, dovadă că Twitter este pentru această instituție principala rețea de socializare folosită în comunicarea cu publicul larg. Un număr crescut de tweet-uri mai întâlnim și la Franța, Spania și Țările de Jos, fiecare cu peste 9.000 de mesaje distribuite.

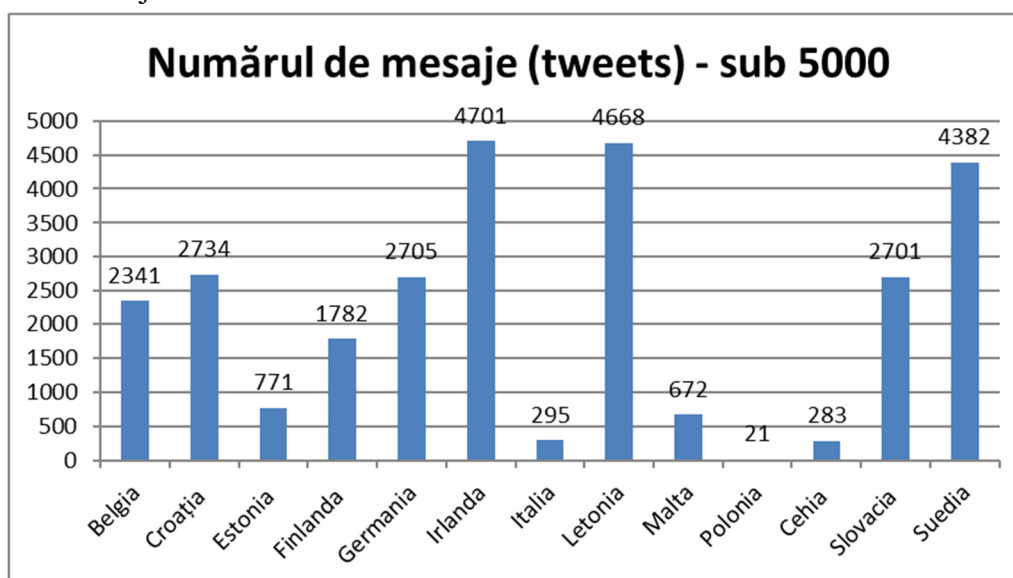

Fig. 11 Numărul de mesaje (sub 5.000)

Bibliotecile din Polonia (21 de tweet-uri), Cehia (283) și Italia (295) au cea mai slabă prezență pe Twitter. În cazul Poloniei, numărul extrem de redus de tweet-uri creează impresia unei platforme de socializare aproape inactive.

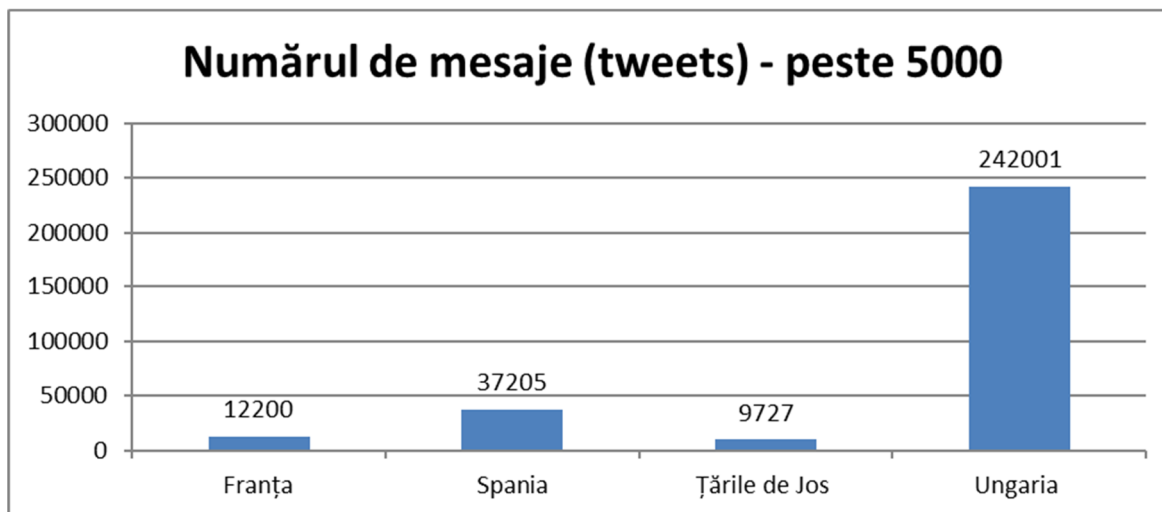

Fig. 12 Numărul de mesaje (peste 5.000)

Numărul de urmăritori ai conturilor de pe platformele de socializare este, poate, cel mai important indicator deoarece ne arată măsura în care a reușit fiecare bibliotecă să atragă publicul online. Din acest punct de vedere, se remarcă Franța și Spania, fiecare cu peste 190 de mii de urmăritori dar și țări precum Irlanda, Țările de Jos și Letonia, țări cu o populație mult mai mică decât primele menționate, dar care au un număr semnificativ de urmăritori.

Comparând datele legate de numărul de urmăritori cu cele legate de numărul de mesaje, putem ajunge la unele concluzii interesante. Prima concluzie ar fi că numărul mare de postări nu duce neapărat la un număr mai mare de urmăritori dar, în general, bibliotecile cu o prezență mai activă au și un număr mai mare de urmăritori. Ungaria e pe primul loc ca număr de postări dar pe al zecelea ca număr de urmăritori. Cea de a doua concluzie este că numărul de urmăritori nu este direct proporțional cu populația țărilor. Astfel, țări precum Italia, Polonia și Germania se situează sub țări cu o populație mai mică precum Letonia, Irlanda, Țările de Jos.

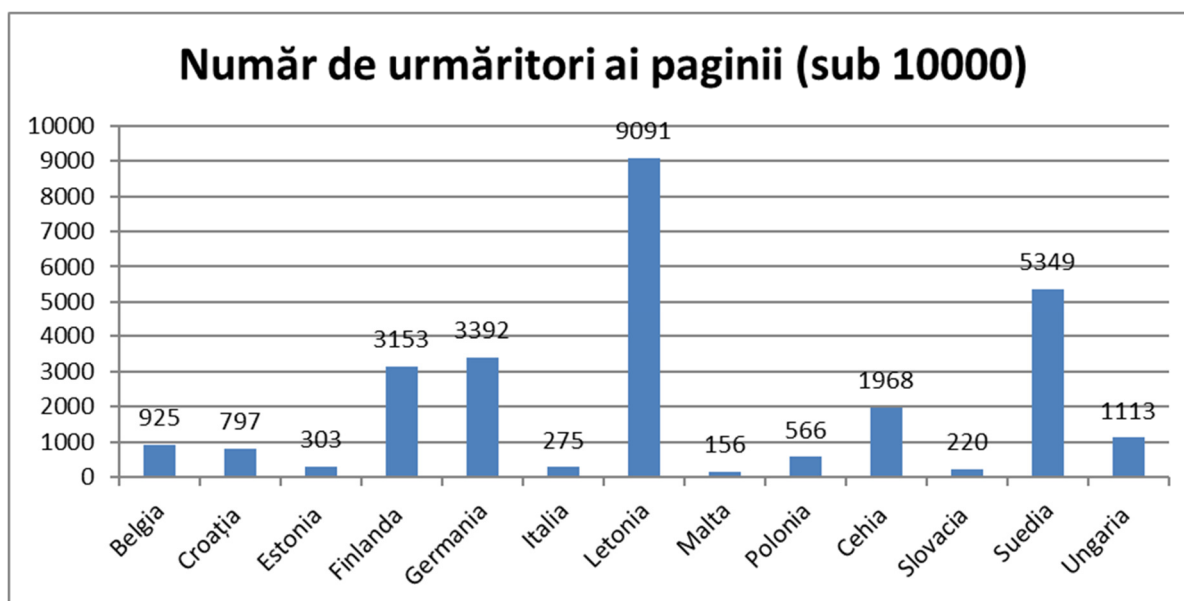

Fig. 13 Numărul de urmăritori ai paginii - sub 10.000

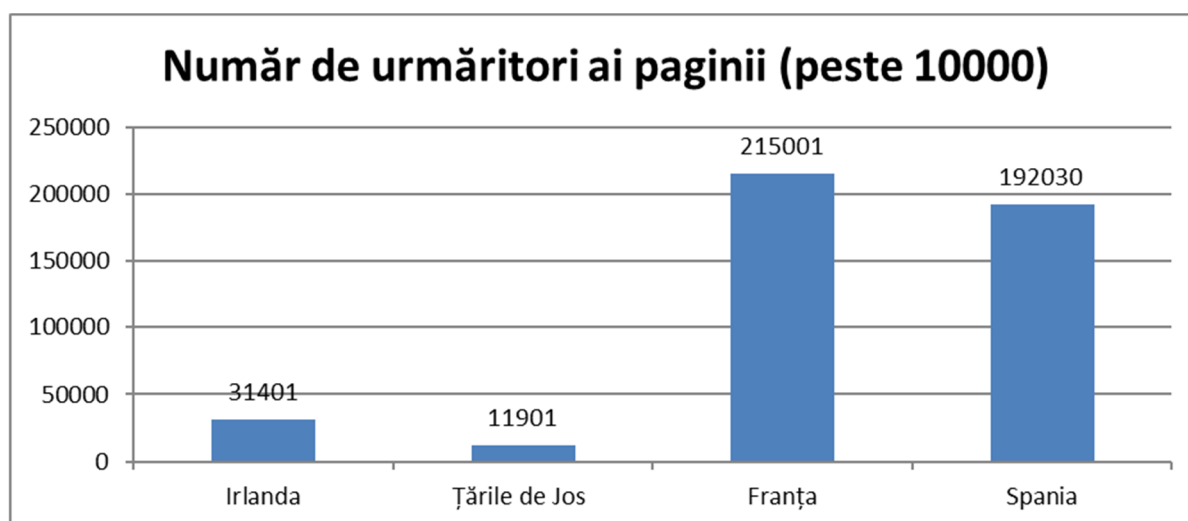

Fig. 14 Numărul de urmăritori ai paginii - peste 10.000

4. Concluzii

Poate cea mai importantă concluzie a acestui studiu este că toate bibliotecile naționale europene folosesc rețelele de socializare în comunicare cu publicul. Cele mai folosite sunt Facebook, Twitter și Instagram - trei platforme care sunt și în topul celor mai folosite de către utilizatorii din lumea întreagă. Deși Instagram este pe locul doi în topul celor mai utilizate rețele de socializare, am constatat că mai puțin de o treime dintre instituții îl folosesc, ceea ce restrânge publicul potențial la care pot ajunge bibliotecile.

Modul în care sunt folosite platformele de socializare diferă foarte de mult: avem cazuri de biblioteci care utilizează foarte bine toate rețelele analizate, așa cum este Franța, dar și cazuri de biblioteci care se axează doar pe o platformă, așa cum este Danemarca. Doar șase biblioteci folosesc toate cele trei rețele analizate: Croația, Finlanda, Franța, Italia, Polonia și Ungaria.

Deși există diferențe mari din punct de vedere demografic între țări, bibliotecile cu o activitate mai intensă pe platformele de socializare au atras mai multe comentarii și mai mulți urmăritori, chiar dacă nu proveneau din cele mai populate țări.

În ceea ce privește Biblioteca Națională a României, putem afirma în urma studiului realizat că ocupă o poziție de mijloc în ceea ce privește utilizarea rețelelor de socializare în vederea unei comunicări mai eficiente cu utilizatorii. În cazul singurei platforme folosite - Facebook, România înregistrează un număr de 17.216 like-uri primite la postările din perioada analizată, și se poziționează cu mult înaintea unor țări precum Slovacia (2.271), Slovenia (4.442) sau Germania (5.507), în ciuda unui număr scăzut de postări (115). Această situație arată potențialul foarte bun al folosirii rețelelor de socializare în comunicarea cu utilizatorii bibliotecii.

Folosirea rețelelor de socializare se remarcă și prin faptul că bibliotecile care au o activitate mai intensă, materializată prin postări mai dese, atrag și mai mulți urmăritori. Excepția o constituie cazul Ungariei care este pe primul loc ca număr de postări pe platforma Twitter, dar pe al zecelea ca număr de urmăritori. Printre posibilele explicații ale acestei situații pot fi număr scăzut de utilizatori Twitter în Ungaria sau calitatea postărilor.

Bibliotecile naționale din țările Uniunii Europene folosesc în medie cel puțin două rețele de socializare iar gradul de succes în atragerea unui public cât mai larg este aproape întotdeauna proporțional cu gradul de implicare în folosirea acestora. Reiese de aici importanța și potențialul acestor mijloace de comunicare, de care considerăm că trebuie ținut cont în strategia de comunicare a bibliotecilor.

Referințe bibliografice

- (1) Netvizz. [Online]. [Accesat 20.04.2019]. Disponibil la: <http://bit.ly/2wDqG0p>.
- (2) Statista. *Share of individuals accessing the internet via mobile devices in the European Union (EU-28) in 2017, by device*. [Online]. [Accesat 13.01.2019]. Disponibil la: <https://bit.ly/3BEicWc>.
- (3) Europa.eu. *Letonia: prezentare generală*. [Online]. [Accesat 13.05.2019]. Disponibil la: <http://bit.ly/2Z4t64i>.
- (4) GOTTER, Ana. *The 30 Instagram Statistics You Need to Know in 2018*, 19.09.2018. [Online]. [Accesat 29.11.2018]. Disponibil la: <https://adespresso.com/blog/instagram-statistic/>.
- (5) Ibidem.